

mit Standpunkt forekommer det mig ogsaa, at der er viist stor Hensynsløshed ved Anvendelsen af disse Midler, og at det slet ikke har været nødvendigt, end sige paa-trængende nødvendigt, at gaa til Opførelse af saadan en Skole. I den Grad var den gamle Skole ikke brøstfældig eller mangelfuld i Henseende til Blads. Ganske vist manglede der nogen Blads, men den kunde være stiftet til Beje paa anden Maade.

Dernæst er der nogle andre Enkeltheder, som jeg kortelig skal tillade mig at omtale. Der er først det, som den ærede Ordfører meget udførlig dvælede ved, det var nemlig Forholdet med Hensyn til Skovarbejdere i Viborg Distrikt, det findes i Statsrevisionens Betænkning Side 13; det findes der omtalt, hvad der ogsaa vil kunne ses af Statsregnskabet, at Pengene ikke have kunnet bruges fuldt ud, til Dels fordi der har været en Arbejdsnedlæggelse der. Jeg var forbauset ved at se denne Arbejdsnedlæggelse inde paa Heden, hvor Folk ere aldeles uberørte af socialdemokratisk Paavirkning. Jeg bor selv midt inde paa Heden, og det er en Kendsgerning, at til disse Egne er den socialdemokratiske Paavirkning ikke naaet, eller i alt Fald kun i en ganske forsvindende Grad. Man ser altsaa, at der godt kan blive en Arbejdsnedlæggelse, uden at der behøver at være Paavirkning til Stede fra den Side. Jeg har søgt at komme til Kundskab om, hvorledes det dermed hænger sammen. Jeg har længe, fordi jeg bor ikke langt fra disse Egne, hørt omtale, at Lønningerne have været saa smaa; men for at faa et mere almindeligt Støn har jeg rekvireret et Blad, som har ladet en af sine Medarbejdere undersøge disse Forhold. Bladet er „Socialdemokraten“ Nr. 245, jeg angiver min Tilbe; „Socialdemokraten“ plejer i saadanne Forhold i Reglen at være temmelig vel underrettet; og da de Oplysninger, han kom med — den ærede Ordfører har egentlig ikke afkræftet dem — opretholdes ved de særlige Beretninger, som jeg underhaanden har faaet, har jeg saa meget mindre Betænkning ved at fremdrage Sagen. Efter det endelige Statsregnskab ses det, at Pengene ikke ere brugte; der staaer en Sum tilbage af det hele Beløb, som ikke er brugt som Følge af Arbejdsnedlæggelse. Der fremhæves i det nævnte Blad Nr. 245 for Oktober Maaned — jeg rekvirerede Bladet, som naturligtvis beredvillig blev mig tilsendt — af den Medarbejder, som har berejst vedværende Egn, navnlig en Skovarbejder med et Areal af 22 Tønder Land, som arbejder under meget haarde Vilkaar. Familierne maa for en væsentlig Del i disse

Egne ernære sig af Kartofler og arbejde strængt. Denne Familie er kommen ret godt ud af det med 12 Timers Arbejde fra 6½ eller 7 Morgen til 6 Aften, naar Manden har 1½ Kr. om Dagen paa egen Koft; men pludselig blev Arbejdslønnen, saaledes som den ærede Ordfører har udtalt, for 12 Timers Arbejde paa egen Koft sat ned til 80—90 Dre om Dagen. Det kan ikke nægtes, at 80—90 Dre paa egen Koft er Sulteføde; Føden kan dog umulig komme ud deraf for en Familie. Det var ikke denne enkelte Mand alene, men det er Forholdet paa disse Egne i det hele taget. Om Foraaret og Efteraaret plantes der en Del. Tidligere var Lønnen 1 Kr., men saa sank den ned til 80 Dre, og saa skete Arbejdsnedlæggelsen. En Følge af denne har vistnok været, at der skete en Forandring saaledes, at Arbejdslønnen gik op til 1 Kr., den blev forhøjet noget; det, at Tilstanden, som den ærede Ordfører bemærkede, ikke er bedre paa de andre Skovdistrikter, er i og for sig ingen Grund. Hovedsagen er, at vi her have at overveje en Foranstaltning, vi ere komne til at tage under Behandling, og jeg vil da sige — jeg har vel Lov til at udtale mig om, hvorvidt sligt egentlig er forsvarligt — at selv 1 Kr. om Dagen paa egen Koft for 12 Timers Arbejde forekommer mig at gaa under Grænsen. Jeg veed vel, at vi ikke paa Landet kunne give saa stor Arbejds-løn som i Købstæderne, blandt andet af den Grund, at vi moa svare til deres Bestyttelse i Købstæderne. Vi maa give Penge til Dels til Arbejderne i Industrien, for saa vidt de skulle have noget Udbytte af den store Bestyttelse, som de have i Købstæderne. For mig staaer det saaledes, at Forholdene for Arbejdsgeberne paa Landet ere saa vanstelige, at man ikke kan sige, de samle Guld ved deres Bedrift. De kunne ikke komme synderlig op over den Arbejds-løn, de give. Men Skovarbejdernes Løn bør staa i et vist Forhold til Omgivelsen, de bør ikke være ringere stillede, og Staten som største Arbejdsgeber bør ikke give et slet Eksempel eller den bør ikke give et mindre godt Eksempel — for ikke at bruge et for stærkt Udtryk — den bør ikke hjælpe til, at Socialdemokratiet udbredes paa Landet. Jeg ser, at der er kommet en Udtalelse fra den ærede 2den Landstingsmand for Kjøbenhavn (Magen) i hvilken han siger, at Oppositionen her i Landstinget er bleven socialdemokratisk, i Stedet for at den før var demokratisk. Det kan gerne være, at det ærede Medlem i det, jeg nu har fremdraget, fordi jeg har støttet min Betragtning paa „Socialdemokraten“, der vil se et Bevis for, at ogsaa jeg er blevet socialdemokratisk. Jeg kan forsikre den ærede Landstingsmand om,